

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти

Качмар О. В.

Методичні рекомендації до проведення

науково-дослідної практики

для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2023

УДК 378.147.(091). 33-027.-22(07)

Обговорено на засіданні науково-методичної ради педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».
Протокол № 6 від 22.02 2023 року.

Рекомендовано до видання Вченою радою педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».

Протокол (№ 4 від 22.02 2023 р..)

Укладач:

Качмар Олександра Василівна – доктор філософських наук, професор, професор кафедри Початкової освіти

Рецензенти:

Прокопів Л.М. – завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика., професор , кандидат педагогічних наук

Кирста Н.Р. – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти

У методичних рекомендаціях розглядаються загальні положення проведення науково-дослідної практики, питання організації і змісту практики та підведення її підсумків.

ЗМІСТ

Вступ	4
Зміст практики	9
Індивідуальні завдання	11
Методичні рекомендації.....	11
Форми та методи контролю	12
Вимоги до звіту	13
Критерії оцінювання	13
Список рекомендованої літератури.....	16
Додатки.....	17

Вступ

Науково-дослідна практика студента-магістранта є обов'язковим компонентом ОПП для здобуття ОР «Магістра» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» і має на меті набуття магістрантом професійних навичок та вмінь написання наукових робіт. Вона спрямована на закріплення знань, отриманих студентами під час теоретичного навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь у процесі професійної діяльності, розвиток у здобувачів здатності компетентного прийняття рішень у виробничих ситуаціях, оволодіння сучасними методами та формами науково-дослідної діяльності, вміння працювати в колективі. Реалізація виробничих функцій у межах об'єкта діяльності фахівця – навчального процесу у вищому навчальному закладі вимагає від магістранта теоретичних знань і практичних умінь та навичок щодо:

- предмета діяльності – відповідної дисципліни фундаментального або професійно орієнтованого циклу підготовки фахівців з напрямку, до якого належить дана спеціальність;
- продукту діяльності – систематизації інформації у межах обраної дисципліни за окремими темами згідно з робочою програмою курсу у вигляді опорних конспектів лекційних занять та методичних розробок для проведення семінарських або практичних занять;
- процедури діяльності – способу передачі інформації студентській аудиторії через проведення лекційних та семінарських (практичних) занять згідно з графіком навчального процесу.

Практична спрямованість науково-дослідної практики пов'язана з основними напрямками науково-дослідної роботи кафедри початкової освіти і покликана допомогти студентам у виконанні їх наукового дослідження з обраної теми.

Базою для проходження науково-дослідної практики є кафедра початкової освіти педагогічного факультету.

Програма науково-дослідної практики передбачає планове, поетапне набуття студентами практичних навичок і застосування набутих теоретичних знань із дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» у реальних умовах.

Керівниками практики призначають наукових керівників магістерських робіт. Вони відповідають за організацію й проведення практики, навчальне навантаження та керівництво науково-дослідною практикою – у межах навантаження, за керівництво дипломною роботою. Науковими керівниками магістрів призначаються доктори наук (кандидати наук), професори (доценти), які активно ведуть науково-дослідну роботу. За одним керівником закріплюється не більше 5 студентів-магістрантів одночасно. У разі виконання студентом теми досліджень на межі галузей наук допускається призначення, крім наукового керівника, одного чи більше консультантів. Теми магістерських досліджень, призначення наукових керівників і консультантів обговорюються та затверджуються на засіданнях кафедри. Відповідальність за організацію, проведення і контроль науково-дослідної практики студентів на факультеті покладається на декана факультету, по кафедрі – за проведенням практики контроль здійснює завідувач кафедри.

Навчально-методичне забезпечення здійснює кафедра, на якій працюють наукові керівники магістерських робіт. Відповідно до навчального плану науково-дослідну практику проходять студенти у кожному семестрі без відриву від навчання (всього 450 год./15 кредитів ЄКТС). Конкретний час проведення практики визначається наказом Університету.

У результаті проходження науково-дослідної практики студент повинен набути такі загальнонаукові компетентності:

- здатність до критичного мислення, цілісного сприймання наукової інформації;
- здатність застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- Фахові компетентності:
- здатність до самостійного творчого наукового процесу;
- здатність систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію;
- дотримуватись принципів та правил академічної доброчесності.

Обов'язки факультетського керівника-методиста практики:

- підготувати проект наказу про організацію та проведення науково-дослідної практики;
- безпосередньо перед початком практики провести інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- провести настановчу та підсумкову конференції з питань практики .
- ознайомити студентів з вимогами до проходження практики та веденням документації;
- забезпечити контроль за правильністю загального спрямування наукової роботи студента під час навчання в магістратурі;
- визначити вимоги до складання заліку за результатами практики;
- подати на кафедру та завідувачу відділом виробничої (навчальної) практики письмовий звіт про керівництво практикою.

Керівник-методист практики зобов'язаний:

- при підготовці до проведення практики ознайомити студентів з програмою практики, визначити індивідуальні завдання;
- проводити консультації для студентів з організаційних, методичних питань практики;
- контролювати ведення звітної документації практики студентів та написання звіту;
- перевіряти звіти студентів за результатами проходження ними практики;

- інформувати кафедру про результати проходження студентами практики.

Керівник-методист практики зобов'язаний:

- при підготовці до проведення практики ознайомити студентів з програмою практики, визначити індивідуальні завдання;
- проводити консультації для студентів з організаційних, методичних питань практики;
- контролювати ведення звітної документації практики студентів та написання звіту;
- перевіряти звіти студентів за результатами проходження ними практики;
- інформувати кафедру про результати проходження студентами практики.

Обов'язки студента-практиканта:

- ознайомитись з програмою практики і змістом робіт, які він виконуватиме;
- пройти інструктаж про порядок її проходження та з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії і попередження нещасних випадків;
- одержати від керівника практики необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та вказівки її керівника;
- взяти участь у настановній нараді з питань проходження науково-дослідної практики, які проводить деканат факультету, а також у підсумковій конференції за результатами практики;
- погодити і представити до затвердження керівнику-методисту практики календарний план роботи, і під час практики дотримуватись термінів його виконання;

- виявляти відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість;
- у триденний термін після закінчення проходження практики подати на кафедру звітну документацію про результати проходження науково-дослідної практики;
- виступити із звітом про результати проходження практики на підсумковій конференції.

Метою практики є оволодіння магістрантами сучасними методами наукових досліджень, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних виробничих умовах, формування потреби систематично доповнювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній діяльності, систематизувати, закріпити і поглибити знання зі спеціальних дисциплін, зібрати фактичний матеріал для виконання магістерської роботи, набути практичні професійні навички у науково-дослідницькій сфері, здобути досвід організаційної роботи в колективі.

Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначити структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури.

Основними завданнями науково-дослідної практики для магістрантів спеціальності «Початкова освіта» педагогічного факультету є - вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри початкової освіти та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи; - визначення стану розробки питань

обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі, визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;

- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо);

- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, сприяння активізації науково-дослідної діяльності магістрантів;

- розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;

- формувати готовність до академічної мобільності та грантової політики.

Зміст практики

Науково-дослідна практика має на меті освоєння магістром методики проведення всіх етапів науково-дослідних робіт – від постановки завдань дослідження до апробації його результатів.

Проходження науково-дослідної практики студентом передбачає реалізацію таких індивідуальних завдань:

I семестр

1. Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником магістерської роботи та факультетським керівником практики
2. Затвердження теми магістерської роботи на випусковій кафедрі .
3. Встановлення термінів проведення дослідження (складання календарного плану). Узгодження їх з науковим керівником

4. Розробка концепції дослідження (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, мета і завдання дослідження, методи дослідження та ін.)
5. Ознайомлення з джерельною базою дослідження, формування бібліографії
6. Виконання індивідуального завдання керівника-методиста
7. Оформлення звіту практики за I семестр

II семестр

1. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у Звітній студентській конференції за обраною тематикою магістерської роботи, участь у конференції
2. Виконання індивідуального завдання керівника-методиста.
3. Написання програми емпіричного дослідження II семестр.
4. Розробка та апробація інструментарію дослідження II семестр.
5. Оформлення звіту практики за II семестр.

III семестр

1. Проведення емпіричного дослідження
2. Підготовка наукових тез за обраним напрямом досліджень (друк на сайті кафедри, науковому журналі)
3. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у науково-методологічному семінарі
4. Формулювання загальних висновків магістерського дослідження, рекомендацій щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.
5. Складання списку використаних джерел і оформлення додатків
6. Складання тез або конспекту виступу для попереднього захисту магістерської роботи
7. Виконання індивідуального завдання керівника-методиста
8. Оформлення звіту практики за III семестр

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розробляє науковий керівник магістерської роботи відповідно до тематики дослідження й ступеня його готовності до прилюдного захисту.

Програма науково-дослідної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи. У програмі передбачено виконання студентами індивідуальних завдань наукових керівників та написання звіту. Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань студентами здійснюється з урахуванням обраної теми магістерської дисертації в терміни, означені програмою науково-дослідної практики.

Методичні рекомендації

Базовий категоріальний термінологічний апарат кожного наукового дослідження має бути описаний за такими параметрами: актуальність дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, матеріал дослідження (за необхідності), наукова новизна одержаних результатів, практичне значення одержаних результатів, апробація результатів роботи, публікації. Цим науковим параметрам відповідають основні рубрики вступу магістерської роботи.

В основній частині дослідження необхідно подати огляд літератури за темою й обґрунтувати вибір напрямів досліджень, проаналізувати сучасний стан

проблеми, викласти загальну методику й основні методи досліджень, узагальнити та проаналізувати результати досліджень; обов'язковою є експериментальна частина.

У висновках має бути відбито розв'язання визначених завдань дослідження. Загалом кількість висновків має відповідати кількості поставлених завдань. Обов'язково подають основні результати дослідницької роботи й рекомендації щодо їхнього практичного використання.

Кількість наведених бібліографічних джерел у переліку повинна бути в межах 60 ± 10 джерел.

Магістерську роботу виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі. Обсяг і форма написання дипломної роботи визначається кафедрою початковою освіти, але має містити не менше 50 сторінок основного друкованого тексту (комп'ютерного набору).

Робота має бути чітко структурованою з дотриманням таких вимог щодо оформлення:

- окремі частини роботи виділяють;
- абзаци й нумерацію сторінок оформляють згідно із загальними вимогами;
- дотримано правил паспортизації матеріалу (правильно оформлено покликання, виноски, цитати тощо);

- список використаних джерел укладають відповідно до сучасних чинних вимог.

Форми та методи контролю

Контроль діяльності магістрантів під час практики складається з поточного й підсумкового.

Поточний контроль під час науково-дослідної практики здійснює науковий керівник магістранта. Оцінюється робота над текстом випускної роботи, написання доповіді на студентську наукову конференцію або/та текст статті за

результатами власного дослідження. У разі незадовільного виконання студентом програми науково-дослідної практики це питання розглядається на засіданнях кафедри та вченої ради факультету. Підсумковий контроль науково-дослідної практики здійснюється після завершення практики. Рішення про успішне виконання програми науково-дослідної практики магістрантом затверджується на засіданні кафедри на підставі позитивної оцінки наукового керівника, рішення членів комісії з передзахисту результатів магістерської роботи.

Вимоги до звіту

До завершення термінів науково-дослідної практики студент-магістрант повинен здати науковому керівникові переплетений текст магістерської роботи в надрукованому вигляді.

Усі документи мають бути надруковані грамотно, державною мовою, оформлені відповідно до вимог, що висувають до документів такого виду.

Критерії оцінювання

Позитивною оцінкою проходження науково-дослідної практики слід уважати рекомендацію випускної роботи до захисту, ухвалену на засіданні кафедри журналістики, на якій студент виконує випускну роботу.

На засідання кафедри початкової освіти (попередньому захисті) роботу оцінюють за такими критеріями:

- відповідність змісту роботи спеціальності, навчальній дисципліні, темі;
- загальна характеристика проведеної роботи, ступінь виконання поставлених у дослідженні мети й завдань (повністю, частково, не виконано);
- наукова новизна й практична значущість проведеного дослідження;
- визначення рівня теоретичних надбань і ступеня розробок, їх повноти,

глибини, оригінальності;

– відсутність недоречного цитування, повторів, другорядних моментів, уміння виділити головне з часткового;

– володіння інструментарієм досліджень, науковими методами пізнання, сучасними засобами обробки й інтерпретації інформації;

– уміння аналізувати статистичні дані, користуватися обмеженою інформацією;

– акуратність у дослідженнях, коректність у застосуванні методів аналізу до конкретних об'єктів дослідження;

– аргументованість тверджень у висновках;

– апробація проведеного дослідження, наявність публікацій за темою магістерської роботи;

– ритмічність роботи та внесення необхідних змін і поправок до тексту випускної кваліфікаційної роботи, реагування на зауваження наукового керівника, рецензента, завідувача випускової кафедри.

За умови повного або часткового недотримання критеріїв комісія з попереднього захисту може не рекомендувати магістерську роботу до захисту, що слід уважати **негативною оцінкою** проходження переддипломної практики.

Оцінка за науково-дослідну практику визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС.

Науково-дослідна практика проводиться під керівництвом наукового керівника магістранта в Університеті

Розподіл балів, які отримують студенти

№ п/п	Вид звітної роботи	Кількість балів
1.	Оцінка діяльності студента методистом кафедри	80
2.	Оформлення звітної документації	10
3.	Виступ студента на підсумковій конференції	10
Сума		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
0-34	F	

Підсумки проведення науково-дослідної практики обговорюються на засіданні кафедри початкової освіти, а загальні результати на засіданні вченої ради Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Список рекомендованої літератури

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень К.: Вища школа. 1997. 271 с.
2. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям .Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
3. Завгородня Т.К., Прокопів Л.М. , Стражнікова І.В. Методологія та технологія педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. 2014.76 с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Видавничий дім “Слово”. 2009. 240 с.
5. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302: 2015/ авт. упорядник Дзумедзей Р.О., Стрихар І.Я., Мазур Н.Г. .Івано-Франківськ, 2017. 7с.
6. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : підручник / М.І. Пилипчук, А.С. Григор’єв, В.В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
7. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК. – 2008. – №3. – С. 9–13.
8. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. – К. : Знання-прес, 2003. – 296 с.
9. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. Посібник К: Видавничий Дім «Слово». 200.:. – 240 с.
10. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник , 6-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 310 с.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

студента (ки) спеціальності 013 “Початкова освіта”

.....

Завдання за планом	Термін	Фактичне виконання	Підпис керівника
--------------------	--------	--------------------	------------------

I семестр

1. Розробка індивідуального графіку проходження практики.			
2. Узгодження з керівником магістерської роботи та керівником практики			
3. Затвердження теми магістерської роботи на випусковій кафедрі			
4. Встановлення термінів проведення дослідження (складання календарного плану). Узгодження з науковим керівником			

5 . Розробка концепції дослідження (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, мета і завдання			
6. Ознайомлення з джерельною базою дослідження, формування бібліографії)			
7. Виконання індивідуального завдання керівника-методиста			
8. Оформлення звіту практики			

II семестр

1. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у Звітній студентській конференції за обраною тематикою магістерської роботи. Участь у конференції&			
2. Виконання індивідуального завдання			

керівника-методиста			
3. Написання програми емпіричного дослідження II семестр			
4. Розробка та апробація інструментарію дослідження II семестр			
5. Оформлення звіту практики за II семестр			

III семестр

1. Проведення емпіричного дослідження			
2. Підготовка наукових тез за обраним напрямом досліджень (друк на сайті кафедри, науковому журналі)			
3. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у науково- методологічному семінарі			

4. Формулювання загальних висновків магістерського дослідження, рекомендацій щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.			
5. Складання списку використаних джерел і оформлення додатків			
6. Виконання індивідуального завдання керівника-методиста			
7. Оформлення звіту практики за III семестр			

Узгоджено:

Дата

Науковий керівник магістерської

(науковий ступінь, вчене звання керівника

прізвище, ім'я, по-батькові)

(Підпис)